

Jaarverslag van de Koninklijke Nederlandse Vereniging voor Weer- en Sterrenkunde (KNVWS) over het jaar 2022

1. Inleiding

De KNVWS werd in 1901 opgericht met het idee dat wetenschap voor iedereen toegankelijk moet zijn. Bij onze landelijke organisatie zijn tientallen verenigingen en sterrenwachten aangesloten, waardoor we duizenden mensen in ons land verbinden en jaarlijks vele tienduizenden bezoekers verwelkomen.

De KNVWS verenigde in 2022 totaal 58 lidorganisaties.

Ereleden en lidorganisaties per 31 december 2021

7 Ereleden: J.A. de Boer, G. Comello, M. Drummen, N.J.J. de Kort, P. Louwman, J. Meeus, H. Olthof.

26 Regionale organisaties: Alkmaar, Amsterdam, Apeldoorn-Deventer-Zutphen (Triangulum), Arnhem, Astro Friesland, Breda, Delft, Den Bosch, Den Helder, Eemsmond, Eindhoven (EWSK), Friesland, Gelderse Vallei, Groningen, Leiden, Nijmegen, Noord-Drenthe, Rotterdam, Tilburg, Utrecht, Venlo, Zaanstreek, Zuid-Drenthe, Zuid-Holland-Zuid, Zuid-Limburg, Zwolle.

23 Publiekssterrenwachten: Amersfoort, Bussloo, Coenraad ter Kuile (Enschede), Copernicus (Overveen), Cosmos Sterrenwacht, Halley (Vinkel), Hellendoorn (Nijverdal), De Jager (Texel), Limburg (Heerlen), Observeum (Burgum), Phoenix (Lochem), Rijswijk, Saturnus (Heerhugowaard), Sonnenborgh (Utrecht), Tivoli (Oudenbosch), Sterrenwacht Gooi en Vechtstreek ('s Graveland), Philips Sterrenwacht (Eindhoven), Volkssterrenwacht Orion (Bovenkarspel), Tweelingen (Spijkenisse), Werkgroep Leidse Sterrewacht, CAMRAS (Radiotelescoop Dwingeloo), Philippus Lansbergen (Middelburg), Corona Borealis (Zevenaar).

9 Thematische verenigingen (werkgroepen): Astrofotografie, Kometen, Maan en Planeten, Meteoren, Sterbedekkingen en kleine planeten, Veranderlijke Sterren, Weerkunde (VWK), Zon en de Jongerenwerkgroep (JWG).

Bestuur

De samenstelling van het bestuur was in 2022: dr. S.J. de Vet (voorzitter), M. van de Weijgaert (secretaris), dr. M.J.N. Jacobs (penningmeester), J. Kuiper, H.G.J. Rutten, C. Chatziantoniou, I.N. Stellingwerf.

Algemene ledenvergadering

De 12e Algemene Ledenvergadering werd op 14 mei 2022 weer in persoon gehouden, in de Maria Christina-kerk in Den Dolder. De vergadering verliep soepel en kende net als in 2021 (digitaal) een hoge opkomst. Het persoonlijke aspect van de vergadering, waarin men elkaar na een aantal jaren coronapandemie weer in levenden lijve kon zien, was erg prettig.

Overlijden Aad van der Brugge

Op 22 december 2022 overleed ons KNVWS-erelid Aad van der Brugge. Aad heeft als bestuurslid gedurende 35 jaar een grote bijdrage geleverd aan onze vereniging. Van 1977 tot 1992 was Van der Brugge secretaris van de NVWS. Daarnaast was hij mede-oprichter van de Sonnenborgh. Na zijn termijn als secretaris van de NVWS, werd hij afdelingsconsul binnen het bestuur. Met name de Werkgroep Meteoren had zijn grote interesse. Als lid van de Leidse sterrenwacht was hij nauw betrokken bij de

oprichting van de Werkgroep Leidse Sterrenwacht. In augustus 1999 voorzag hij een NOS-televisieuitzending over de zonsverduistering van deskundig commentaar. Binnen de Stichting De Koepel was hij jarenlang penningmeester. Op de Verenigingsraad in 2012 nam Aad afscheid van zijn bestuursfuncties. Voorzitter Niek de Kort roemde het vele werk dat van der Brugge voor de vereniging had verricht. Als erelid ontving Aad een bijzondere plaquette met daarop de inscriptie: Betrokken bestuurder, Hart voor Amateurwetenschap. Daarboven was de baan van een planetoïde aangebracht, voorzien van nummer en zijn naam: 10963 van der Brugge. Het is een blijvende herinnering aan de man die zoveel voor onze vereniging heeft betekend.

2. Onderscheidingen Van der Biltprijs en Van Woerdenprijs 2022

Vanwege de coronasituatie werd de Astrodag in 2021 helaas ook afgelast. In 2022 werden de toegekende prijzen uit 2021 en 2020 dan ook uitgereikt aan de laureaten. Gert Jan Netjes (2020), Edy Bevk (2021) en Marien Buitenwerf (Van Woerdenprijs, 2021) waren alle drie aanwezig tijdens de ALV op 14 mei, waarbij de prijzen met oorkonde overhandigd werden. De presentaties van de laureaten vormden een mooie afsluiting van een geslaagde ALV. Het bestuur is dan ook voornemens vanaf 2023 de prijzen standaard uit te reiken op de ALV. Dušan Bettonvil, laureaat van de Van Woerdenprijs in 2020, ontving zijn prijs tijdens de meteorendag op 27 november 2022.

3. Evenementen

Landelijke Sterrenkijkdagen

Op vrijdag 11 maart, zaterdag 12 maart en zondag 13 maart vonden de 46ste Landelijke Sterrenkijkdagen plaats. Dit jaar deden 52 locaties mee, een mooie terugkomst na de Covid-jaren, alhoewel een aantal deelnemers afmeldde vanwege de dreiging van de ziekte. Er

werden ongeveer 1400 bezoekers gemeld, mede vanwege de promotie op beeldschermen in NS-treinen door heel Nederland en publiciteit van NPO1, omroep West en lokale pers. Uit de terugkoppeling van deelnemende locaties klonk veel enthousiasme over de opkomst, ondanks het af en toe tegenvallende weer.

Landelijke Zonnekijkdag

Op zondag 3 juli vond de zonnekijkdag plaats. Dit jaar was het weer redelijk goed; er deden 32 locaties mee. Wel werden er helaas minder bezoekers gemeld dan in 2019; in 2022 waren er ongeveer 700 bezoekers. Een aantal deelnemers gaf aan dat de opkomst wat tegenviel; de zonnekijkdag is, in vergelijking met de landelijke sterrenkijkdagen, een stukje minder bekend. Dit jaar werd voor het eerst expliciet aandacht gevraagd voor het weer. Daarvoor was met medewerking van de Vereniging voor Weerkunde en Klimatologie een wolkenposter beschikbaar, 10 deelnemers maakten daarvan gebruik. Er was ook veel belangstelling voor fysieke 'weerkundige' ondersteuning, meer dan kon worden waargemaakt.

Zonsverduistering 25 oktober

Alhoewel er vanuit de KNVWS geen coördinatie is uitgevoerd, faciliteerde de KNVWS een evenementpagina op de website knvws.nl waar alle geopende kijklocaties zich konden aanmelden. Hiermee kon het publiek nagaan waar kijkplekken beschikbaar waren. Meerdere leden hebben activiteiten georganiseerd om geïnteresseerden meer uit te leggen en samen naar dit verschijnsel te kijken. Zestien van hen hadden zich op de evenementpagina aangemeld.

Nacht van de Nacht

De Nacht van de Nacht werd voor de 18e keer georganiseerd op zaterdag 29 oktober 2022. Net als voorgaande jaren zette de KNVWS alle sterrenkundige evenementen op één plek bij elkaar op de KNVWS website, zodat bezoekers eenvoudig konden zien waar je op deze nacht de mooiste sterrenhemel of sterrenkijkactiviteiten kon beleven. Helaas meldden nog niet alle locaties zich ook bij de KNVWS aan; het overzicht op de website was dus niet volledig.

4. Subsidies aan projecten

Nationale Sterrenkunde Olympiade

In 2022 is er subsidie aan één project gegeven; de Nationale Sterrenkunde Olympiade. De voorrondes van de olympiade vonden plaats op middelbare scholen door het hele land. De finale hiervan vond van 4 t/m 6 juli plaats op het Kapteyn Instituut in Groningen. Naast het maken van opgaven werden er ook verscheidene hoor- en werkcolleges gegeven aan de kandidaten. De KNVWS heeft 300 euro steun geboden voor het uitreiken van prijzen aan de beste kandidaten.

5. Sterrengids

Aan de Sterrengids 2022 werkten als auteur of anderszins mee: Erwin van Ballegoij, Felix Bettonvil, Reinder Bouma, Andreas Dill, Mat Drummen, Eddy Echternach, Rob van Gent, Adri Gerritsen, Guus Gilein, Edwin Goffin, Martin van Ingen, Roy Keeris, Jan Meeus, Anton

Peters, Ans de Rooij, Harrie Rutten, Ton Schoenmaker, Vincent van de Vrede, Wil Tirion, Harold Wevers, Gert Wilkens.

6. Zenit

Ter gelegenheid van het 120-jarig bestaan werd een 'decenniumreeks' door Jacob Kuiper geschreven die vanaf 1 september 2021 eerst maandelijks op de website van de KNVWS verscheen en later elke maand werden gepubliceerd in Zenit, vanaf januari t/m december 2022. Daarnaast verscheen er berichten over het 75-jarig bestaan van de KNVWS-lidorganisatie Gemma Frisius (maart, p.40), en een terugblik op de uitreiking van de Dr. J. van der Biltprijzen en Hugo van Woerdenprijs die op de ALV van 14 mei werden uitgereikt, met oproep voor nieuwe kandidaten (december, p.38).

7. Communicatie: sociale media en website

Ook in 2022 bleef de website een belangrijke bron van nieuws en informatie over het reilen en zeilen van de leden van de KNVWS. Ook blijven de inhoudelijke artikelen die gepubliceerd worden over verschillende nieuwswaardige ontwikkelingen en andere achtergronden uit de community belangrijk voor de leden. Via de inlogomgeving 'Mijn Vereniging' werden ook nieuwe zaken aangeboden, zoals een volledige update van de sprekerslijst. De Jongerenwerkgroep Sterrenkunde (JWG) ontwikkelde een cursuspakket voor beginnerscursussen jongeren voor andere KNVWS leden die nu via de inlogomgeving is te downloaden. Er is nog steeds een verschil in het actueel houden van agenda's van verenigingen: ongeveer de een derde van de lidorganisaties leek hier gebruik van te maken. Met de gezamenlijke inspanning van alle lidorganisaties kunnen we op deze manier knvws.nl dé portal voor de amateur weer- en sterrenkunde van Nederland maken waarmee we zowel de lidorganisaties en het brede publiek van dienst kunnen zijn. In 2023 zal de community coördinator een actieve rol gaan spelen om lidorganisaties hierin te ondersteunen.

Geagendeerd op de ALV op 6 mei 2023.

Het dagelijks bestuur van de KNVWS,

Sebastiaan de Vet (voorzitter)

Martien Jacobs (penningmeester)

Marlies van de Weijgaert (secretaris)